

ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคล สัมพันธภาพในครอบครัว การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร
ความเข้มแข็ง และการปรับตัวของเยาวชนผู้เสพยาบ้า
แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลธัญญารักษ์

นางสาวนัยนา อินธิโชติ

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2545

ISBN 974-17-1020-8

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๕๒๐๙๗๔๒๙๒

RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS, FAMILY RELATIONSHIP, INFORMATIONAL
SUPPORT, HARDINESS, AND ADAPTATION OF AMPHETAMINE ABUSER YOUTH,
OUT PATIENT DEPARTMENT, THANYARAK HOSPITAL

Miss Naiyana Intichoti

ศูนย์วิทยุทรัพยากร

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science in Mental Health and Psychiatric Nursing

Faculty of Nursing

Chulalongkorn University

Academic Year 2002

ISBN 974-17-1020-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล สัมพันธภาพในครอบครัว
การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร ความเข้มแข็ง และการปรับตัวของเยาวชน
ผู้เสพยาบ้า แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลธัญญารักษ์

โดย

นางสาว นัยนา อินธิโชติ

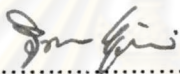
สาขาวิชา

การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช

อาจารย์ที่ปรึกษา

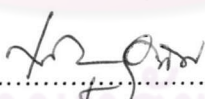
อาจารย์ ดร. เพ็ญพักตร์ อุทิศ

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.จันทนา ยูนิพันธุ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.จันทนา ยูนิพันธุ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร. เพ็ญพักตร์ อุทิศ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพฑูรย์ โพธิ์สาร)

นัยนา อินธิโชติ : ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล สัมพันธภาพในครอบครัว การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร ความเข้มแข็ง และการปรับตัวของเยาวชนผู้เสพยาบ้า แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลธัญญารักษ์. (RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS, FAMILY RELATIONSHIP, INFORMATIONAL SUPPORT, HARDINESS, AND ADAPTATION OF AMPHETAMINE ABUSER YOUTH, OUT PATIENT DEPARTMENT, THANYARAK HOSPITAL). อ. ที่ปรึกษา : อ. ดร. เพ็ญพักตร์ อุทิศ, 163 หน้า. ISBN 974-17-1020-8.

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย เพื่อ 1) ศึกษาการปรับตัวโดยรวม และรายด้านของเยาวชนผู้เสพยาบ้า ในแผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลธัญญารักษ์ 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคล สัมพันธภาพในครอบครัว การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร ความเข้มแข็ง และการปรับตัวโดยรวม และรายด้านของเยาวชนผู้เสพยาบ้า ในแผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลธัญญารักษ์ กลุ่มตัวอย่าง คือ เยาวชนผู้เสพยาบ้า จำนวน 88 คน (คำนวณได้จากการวิเคราะห์อำนาจการทดสอบที่ร้อยละ 80 และที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95) เลือกกลุ่มตัวอย่างมาแบบเจาะจงตามเกณฑ์คุณสมบัติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สัมพันธภาพในครอบครัว แบบสอบถามการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร แบบสอบถามความเข้มแข็ง และแบบสอบถามการปรับตัวของเยาวชนผู้เสพยาบ้า ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และหาความเที่ยงโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .93, .96, .98 และ .99 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์การจรรยา และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า

1. การปรับตัวโดยรวม และการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ และด้านการพึ่งพาซึ่งกันและกันของเยาวชนผู้เสพยาบ้า ที่อยู่ในระยะบำบัดรักษาด้วยยา แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลธัญญารักษ์ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49$, $\bar{X} = 3.22$ และ $\bar{X} = 3.32$ ตามลำดับ) ส่วนการปรับตัวด้านสรีรวิทยาและด้านบทบาทหน้าที่ของเยาวชนผู้เสพยาบ้า ในแผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลธัญญารักษ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$, และ $\bar{X} = 3.85$ ตามลำดับ)
2. สัมพันธภาพในครอบครัว การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร และความเข้มแข็งมีความสัมพันธ์ทางบวกระดับปานกลางกับการปรับตัวโดยรวมของเยาวชนผู้เสพยาบ้า ในแผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลธัญญารักษ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $< .05$ ($r = .487$, $.353$ และ $.654$ ตามลำดับ)

สาขาวิชา. การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช.
ปีการศึกษา..... 2545.....

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

4377567736 : MAJOR MENTAL HEALTH AND PSYCHIATRIC NURSING

KEY WORD: FAMILY RELATIONSHIP / INFORMATIONAL SUPPORT / HARDINESS/ ADAPTATION /AMPHETAMINE ABUSER YOUTH

NAIYANA INTICHOTI : RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS, FAMILY RELATIONSHIP, INFORMATIONAL SUPPORT, HARDINESS, AND ADAPTATION OF AMPHETAMINE ABUSER YOUTH OUT PATIENT DEPARTMENT, THANYARAK HOSPITAL.THESIS ADVISOR : PENPAKTR UTHIS, Ph.D. 163 pp. ISBN 974-17-1020-8.

The purposes of this descriptive research were to study : 1) overall adaptation and adaptation in each mode of amphetamine abuser youth, out patient department, Thanyarak Hospital, 2) the relationships between personal factors, family relationship, informational support, hardiness and adaptation of amphetamine abuser youth, out patient department, Thanyarak hospital. The sample were 88 amphetamine abuser youth (calculated by power analysis of .80 at p – value .05), selected by purposive sampling method. The research instruments were family relationship questionnaire, informational support questionnaire, hardiness questionnaire and adaptation questionnaire. All questionnaires were tested for content validity, and reliability. The cronbach's alpha coefficient reliability were .93, .96, .98 and .99 respectively. Statistical techniques utilized in data analysis were Percentage, Mean, Standard deviation, Chi – square and Pearson product moment correlation.

Major results of this study were as follows:

1. Overall adaptation and adaptation in self – concept mode, and interdependence mode of amphetamine abuser youth during detoxification period, out patient department, Thanyarak Hospital were at the medium level (\bar{X} = 3.49, \bar{X} = 3.22 and \bar{X} = 3.32, respectively). Whereas, the adaptation in physiological mode, and role function mode of amphetamine abuser youth, were at the high level (\bar{X} = 3.68, and \bar{X} = 3.85, respectively).

2. There were moderate and positive significant relationships between family relationship, informational support, hardiness, and overall adaptation of amphetamine abuser youth, out patient department, Thanyarak Hospital (r = .487, .353, and .684, $p < .05$, respectively).

Field of study..Mental Health and Psychiatric Nursing..

Academic year 2002

Student's signature

Advisor's signature

Naiyana Intichoti
Penpaktr Uthis

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสำเร็จลุล่วงด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดร.เพ็ญพักตร์ อุทิศ ที่กรุณาให้คำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้งชี้แนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่และเป็นกำลังใจตลอดมา ศิษย์กราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้กำลังใจเสมอมา และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สาร กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งคณาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยในการพัฒนาตนเอง รวมทั้งให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ตลอดมา ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มอบทุนสนับสนุนในการทำวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ให้ความกรุณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และให้ข้อเสนอแนะเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาลธัญญารักษ์ คณะแพทย์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่ประจำโรงพยาบาลธัญญารักษ์ทุกท่าน ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำและคอยอำนวยความสะดวกในการสอบถามเยาวชน เพื่อเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ รวมทั้งขอขอบคุณเยาวชนทุกท่านที่เห็นความสำคัญ สละเวลาและให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อบาย คุณแม่ทองใบ และครอบครัวอินธิโชติ อันเป็นที่รัก ที่ได้คอยดูแล ห่วงใย ให้กำลังใจ ช่วยเหลือสนับสนุน แก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา ทำให้ผู้วิจัยมีความมุ่งมั่น อดทน ไม่ท้อแท้ มีพลังในการต่อสู้กับปัญหาอุปสรรคทุกอย่างได้จนสำเร็จ ขอขอบคุณ พี่ๆ เพื่อนๆทุกท่าน ทั้งเพื่อนๆพยาบาล และเพื่อนๆคอมพิวเตอร์ ที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือ ปลอบโยน และให้กำลังใจด้วยดีมาตลอด

คุณค่าและประโยชน์ที่มีอยู่ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่คุณพ่อคุณแม่ ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

นัยนา อินธิโชติ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
แนวเหตุผลและสมมติฐานการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	10
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ผู้เสียยาบ้า	14
แนวคิดเกี่ยวกับการปรับตัว	35
แนวคิดเกี่ยวกับสัมพันธภาพในครอบครัว	54
แนวคิดเกี่ยวกับการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร	58
แนวคิดเกี่ยวกับความเข้มแข็ง	64
ปัจจัยส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว	68
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	71
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	75
3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	76
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	77

	หน้า
การหาความตรงเชิงเนื้อหา	84
การหาความเที่ยงของแบบสอบถาม	87
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	88
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	89
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	92
5 สรุปผลการวิจัยวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	106
สรุปผลการวิจัย	107
อภิปรายผลการวิจัย	109
ข้อเสนอแนะ	123
รายการอ้างอิง.....	125
ภาคผนวก.....	138
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	139
ภาคผนวก ข ใบพิทักษ์สิทธิ์ผู้ตอบแบบสอบถาม ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามรายข้อ.....	141
ภาคผนวก ค สถิติที่ใช้ในการวิจัย	155
ภาคผนวก ง ตัวอย่างหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	159
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	163

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	สถิติผู้ป่วยยาเสพติดทั้งหมดที่ให้การบำบัดรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพที่โรงพยาบาลธัญญารักษ์ ประจำปี 2540 – 2545	15
2	เปรียบเทียบโครงสร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพในครอบครัว ก่อนและหลังผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ	85
3	เปรียบเทียบโครงสร้างแบบสอบถามการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสารก่อนและหลังผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ	85
4	เปรียบเทียบโครงสร้างแบบสอบถามความเข้มแข็ง ก่อนและหลังผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ	86
5	เปรียบเทียบโครงสร้างแบบสอบถามการปรับตัว ก่อนและหลังผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ	87
6	ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม.....	88
7	ค่าความถี่ และค่าร้อยละของเยาวชนผู้เสพยาบ้าในแผนกผู้ป่วยนอกของข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล	93
8	ค่าพิสัย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัจจัยส่วนบุคคลเกี่ยวกับ อายุ การศึกษา ระยะเวลาที่เริ่มเสพยาบ้าถึงปัจจุบัน และจำนวนครั้งที่เข้ารับการบำบัดรักษาในปัจจุบัน	94
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของสัมพันธภาพในครอบครัวของเยาวชนผู้เสพยาบ้า ในแผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลธัญญารักษ์	95
10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสารของเยาวชนผู้เสพยาบ้า ในแผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลธัญญารักษ์	95
11	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความเข้มแข็งของเยาวชนผู้เสพยาบ้า ในแผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลธัญญารักษ์	96
12	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการปรับตัวของเยาวชนผู้เสพยาบ้า ในแผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลธัญญารักษ์	97

13	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการปรับตัวแต่ละด้านของเยาวชน ผู้เสพยาบ้า ในแผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลธัญญารักษ์	98
14	ค่าสัมประสิทธิ์การจรรณระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลเกี่ยวกับ เพศ กับการปรับตัวโดยรวม และรายด้านของเยาวชนเสพยาบ้า ในแผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลธัญญารักษ์	100
15	ค่าสัมประสิทธิ์การจรรณระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลเกี่ยวกับ อายุ กับการปรับตัวโดยรวม และรายด้านของเยาวชนเสพยาบ้า ในแผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลธัญญารักษ์ ..	101
16	ค่าสัมประสิทธิ์การจรรณระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลเกี่ยวกับ ระดับการศึกษากับ การปรับตัวโดยรวมและรายด้านของเยาวชนเสพยาบ้า ในแผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลธัญญารักษ์	102
17	ค่าสัมประสิทธิ์การจรรณระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลเกี่ยวกับ ระยะเวลาของการ เสพยาบ้ากับการปรับตัวโดยรวมและรายด้านของเยาวชนเสพยาบ้า ในแผนก ผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลธัญญารักษ์	103
18	ค่าสัมประสิทธิ์การจรรณระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลเกี่ยวกับ จำนวนครั้งที่เข้ารับ การบำบัดรักษาในปัจจุบัน กับการปรับตัวโดยรวมและรายด้านของเยาวชนเสพยาบ้า ในแผนกผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลธัญญารักษ์	104
19	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่าง สัมพันธภาพในครอบครัว การสนับสนุนด้าน ข้อมูลข่าวสาร ความเข้มแข็ง กับการปรับตัวโดยรวมและรายด้านของเยาวชนเสพยาบ้า ในแผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลธัญญารักษ์	105

สารบัญภาพ

๗

ภาพที่		หน้า
1	แผนภาพแสดงการปรับตัวของบุคคลที่เปรียบเสมือนระบบ	38
2	แผนภาพแสดงระบบการปรับตัวของบุคคล	48
3	กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้	75

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย